

## U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov: **1/ Slovenská republika – L.**, so sídlom v B. a **2/ Slovenská republika – Slovenský pozemkový fond**, so sídlom v Bratislave, Búdková 36, zastúpených JUDr. I. S., advokátkou v K., proti odporcovi: **S.**, so sídlom v T., zastúpenému JUDr. A. F., advokátom v K., **o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam**, vedenej na Okresnom súde Košice – okolie pod sp. zn. 14 C 565/1998 a na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 7NcC 24/2011, takto

### r o z h o d o l :

Spis Okresného súdu Košice – okolie sp. zn. 14C 565/1998 sa postupuje na rozhodnutie o námietke zaujatosti **Krajskému súdu v Banskej Bystrici**.

### O d ô v o d n e n i e

V konaní vedenom na Okresnom súde Košice – okolie pod sp. zn. 14C 565/1998 predložil odporca súdu na pojednávaní 6. júna 2011 písomnú námietku zaujatosti voči všetkým sudcom tohto súdu (s výnimkou JUDr. A.) a tiež voči všetkým sudcom Krajského súdu v Košiciach. Po predložení veci Okresným súdom Košice - okolie Krajskému súdu v Košiciach vzniesli navrhovatelia písomným podaním doručeným tomuto súdu 28. júla 2011 námietku zaujatosti proti sudcom tohto krajského súdu JUDr. O. J. a JUDr. V. B. Následne bol spis Krajským súdom v Košiciach postúpený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie podľa § 16 ods. 1 O.s.p., teda posúdenie, či sudcovia Krajského súdu v Košiciach sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 7NcC 24/2011.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že na rozhodnutie o námietke zaujatosti vznesenej odporcom proti sudcom Okresného súdu Košice - okolie je funkčne príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici, nie Krajský súd v Košiciach. Preto nie je daný dôvod, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky

rozhodoval o vylúčení, resp. nevylúčení sudcov Krajského súdu v Košiciach, ale spis je potrebné postúpiť Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako súdu funkčne príslušnému na rozhodnutie o námietke zaujatosti vznesenej odporcom proti sudcom Okresného súdu Košice - okolie.

Tento svoj záver opiera Najvyšší súd Slovenskej republiky o nasledujúce zistenia a posúdenie.

V predmetnej právnej veci vedenej na Okresnom súde Košice – okolie pod sp. zn. 14C 565/1998 uznesením z 28. apríla 1999 sp. zn. Nc 19/1999 Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 12 ods. 2 O.s.p. prikázal prejednanie veci Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 12 Nc 3/1999 Krajskému súdu v Banskej Bystrici, ktorý súd potom uznesením z 30. septembra 1999 sp. zn. 11 Nc 319/1999 rozhodol tak, že sudkyňu Okresného súdu Košice – okolie JUDr. Ľ. A. nevylúčil z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

Ústava Slovenskej republiky upravuje v čl. 48 ods. 1 základné právo na zákonného sudcu. Podľa tohto článku nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi; príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Občiansky súdny poriadok - zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej aj „O.s.p.“) ustanovuje, ktorý súd je *vecne, miestne a funkčne* príslušný na prerokovanie veci, čo je prvým predpokladom pre určenie zákonného sudcu, keďže označené základné právo sa výslovne spája s osobou sudcu. Postavenie zákonného sudcu ako osoby, ktorá má o veci rozhodnúť, je späté so sústavou súdov, ktorú upravuje zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. So sústavou súdov priamo súvisí aj príslušnosť súdu o veci rozhodovať upravená Občianskym súdnym poriadkom, a tým aj osoba zákonného sudcu, za ktorého treba pokladať sudcu určeného v súlade s rozvrhom práce vecne a miestne príslušného súdu. Teda nevyhnutným predpokladom toho, aby účastník konania nebol odňatý svojmu zákonnému sudcovi, je rozhodovanie o jeho veci tým súdom, ktorý je podľa zákona (O.s.p.) na rozhodovanie o nej *vecne, miestne i funkčne* príslušný. Zákon, ktorý upravuje príslušnosť súdu priamo, je nevyhnutné uplatňovať aj pri rozhodovaní o určení súdu príslušného na konanie v konkrétnej právnej veci. Inak môže dôjsť k jej postúpeniu súdu nepríslušnému, čo je v konečnom dôsledku porušením základného práva účastníka konania nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Rozhodnutím súdu o

príslušnosti súdu iného nesmie byť teda účastník konania v konkrétnej veci odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanovuje zákon, ktorý nepriamo určuje aj osobu zákonného sudcu. Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 11 ods. 1 upravuje, že konanie sa uskutočňuje na tom súde, ktorý je vecne a miestne príslušný; príslušnosť sa určuje podľa okolností, ktoré tu sú v čase začatia konania, a trvá až do jeho skončenia. Pre určenie vecnej a miestnej príslušnosti sú teda rozhodné okolnosti, ktoré tu existujú v čase konania; takto raz určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

Uvedené ustanovenie zákona vyjadruje zásadu *perpetuatio fori* spočívajúcu v trvaní súdnej príslušnosti *raz určenej* až do skončenia konania bez ohľadu na neskoršie zmeny okolností, ktoré sú inak pre určenie príslušnosti rozhodné; výnimky z tejto zásady upravuje tiež zákon. Medzi tieto výnimky patrí *prikázanie veci inému súdu* podľa § 12 O.s.p. (ide o prípady nutnej a vhodnej delegácie): vec *musí* byť prikázaná inému súdu, pretože jeho sudcovia sú vylúčení (§ 14) - nutná delegácia (§ 12 ods. 1), a vec *môže* sa prikázať inému súdu z dôvodu vhodnosti - vhodná delegácia (§ 12 ods. 2). V prvom i druhom prípade sa vec *prikáže súdu toho istého stupňa* (inštancie); prikázaním sa nemôže zmeniť vecná alebo funkčná príslušnosť - teda sa nemôže prikázať vec súdu iného stupňa či inštancie, t.j. napr. ak sú vylúčení sudcovia určitého krajského súdu, vec sa prikáže inému súdu, avšak toho istého stupňa (inštancie) - inému krajskému súdu (porovnaj tiež R 3/1980).

*Zásada o trvaní /nemennosti/ súdnej príslušnosti* už raz určenej sa vzťahuje nielen na prípady zákonnej miestnej príslušnosti, ale *platí tiež na prípady, keď bola príslušnosť určená inak, t. j. vzťahuje sa aj na delegáciu podľa § 12 O.s.p.* /súdny rozhodnutím o prikázaní veci založenú príslušnosť/. V tomto smere ani v minulosti právna teória nemala žiadne pochybnosti (porovnaj napr. Občianský soudní řád, Komentář I., nakladatelství Panoráma v Prahe, 1985, str. 139 až 142). Nerešpektovať túto zásadu by znamenalo porušiť právo na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).

Tým, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci vedenej na Okresnom súde Košice – okolie pod sp. zn. 14C 565/1998 uznesením z 28. apríla 1999 sp. zn. Nc 19/1999 podľa § 12 ods. 2 O.s.p. prikázal vec na prejednanie a rozhodovanie Krajskému súdu v Banskej Bystrici, založil s konečnou platnosťou príslušnosť *Krajského súdu v Banskej Bystrici* na rozhodovanie v uvedenej veci (rozhodol tým o jeho funkčnej príslušnosti v tejto veci). Uznesením z 28. apríla 1999 sp. zn. Nc 19/1999 takto založená funkčná príslušnosť sa

nevyčerpala (neskončila) len bezprostredne nadväzujúcim rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici (uznesením z 30. septembra 1999 sp. zn. 11Nc 319/1999), ale je daná – vzťahuje sa v tejto právnej veci na všetky ďalšie (budúce) rozhodovania tohto súdnym rozhodnutím o príslušnosti určeného krajského súdu (tento súd nastupuje namiesto pôvodného Krajského súdu v Košiciach – plní jeho funkcie); Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako funkčne príslušnému súdu preto patrí prejednať a rozhodnúť aj námietku zaujatosti odporcu proti sudcom Okresného súdu Košice – okolie. Iné *riešenie* v takomto prípade – opakované (*ad hoc*) predkladanie veci na rozhodovanie o vylúčení sudcov Krajského súdu v Košiciach, hoci tento súd už stratil postavenie funkčne príslušného /nadriadeného/ súdu, neobstojí. Takýmto – „iným“ – riešením, kde je zjavná jeho mylnosť už zo samotného rozporu s citovanou právnou úpravou (ako aj s jej ustáleným výkladom právnou teóriou), by sa poprela už zdôraznená zásada o trvaní /nemennosti/ súdnej príslušnosti (založenej v tomto prípade súdnym rozhodnutím) a tým zároveň by sa poprelo aj právo na zákonného sudcu; fakt, že by sa tak súčasne celkom zmazal (odstránil) aj jasne zreteľný teleologický význam *trvania (nemennosti)* už raz takto určenej *súdnej príslušnosti* (spočívajúci na zámere docieľiť, aby už následne nedochádzalo k ďalším ingerenciám v tom istom smere – opakovaným rozhodovaniam o *príslušnosti* a tak k predlžovaniu a teda aj nehospodárnosti súdneho konania), možno potom označiť za moment už iba rýdzo kolaterálny.

Vec /spis/ s námietkou zaujatosti odporcu proti sudcom Okresného súdu Košice – okolie patrí (a preto má byť predložená) Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako súdu príslušnému na rozhodovanie o tejto námietke. Na tejto príslušnosti Krajského súdu v Banskej Bystrici nič nezmenili okolnosti, ktoré nastali po už raz takto založenej príslušnosti tohto krajského súdu. Pokiaľ Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto právnej veci vydal 16. januára 2006 uznesenie sp. zn. 3 Ndc 5/2006, v ktorom vyslovil, že návrhu na prikázanie veci Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 NcC 92/2005 inému súdu toho istého stupňa nevyhovuje, týmto rozhodnutím nerozhodol o *prikázaní veci inému súdu* podľa § 12 O.s.p. (iba tak by totiž mohol zmeniť stav už raz – skorším rozhodnutím – založenej príslušnosti Krajského súdu v Banskej Bystrici a tento krajský súd tak zostal naďalej súdom, ktorý nastúpil namiesto pôvodného Krajského súdu v Košiciach), teda súdnym rozhodnutím nedošlo k zmene už raz súdnym rozhodnutím – uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. apríla 1999 sp. zn. Nc 19/1999 založenej príslušnosti Krajského súdu v Banskej Bystrici. Na veci /uvedenom závere/ tiež nič nemení, že – ako možno vyvodiť z prípisov (listov) zo 7. decembra 2005 sp. zn. 3 Nc 21/2005, 3 Ndc 175/2005 a z 3. júla 2007

sp. zn. 4 Ndc 70/2007 – Najvyšší súd Slovenskej republiky v tom čase chápal účinky už raz súdnym rozhodnutím založenej príslušnosti Krajského súdu v Banskej Bystrici iba ako ad hoc rozhodnutie, t.j. bez prihliadnutia k zásade *perpetuatio fori*.

Najvyšší súd, ktorý za opísaného stavu nemal splnené zákonné podmienky pre to, aby skúmal existenciu skutočností vylučujúcich sudcov Krajského súdu v Košiciach z prejednávania a rozhodovania vo veci, ktorá je vedená na Okresnom súde Košice – okolie pod sp. zn. 14C 565/1998, rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovej časti tohto uznesenia. Týmto zaväzujúcim procesným postupom – s dôrazom na podané dôvody – nielen vyriešil aktuálnu otázku, ktorý súd má rozhodnúť o námietke zaujatosti vznesenej odporcom proti sudcom Okresného súdu Košice – okolie, ale podáva jasný výklad, ktorým pro futuro predchádza možnosti vzniku prípadnej novej pochybnosti o tom, ktorý z oboch spomenutých krajských súdov je funkčne príslušným súdom v danej právnej veci. Riešenie – prijaté špecializovaným senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky – v tomto prípade, rovnako ako v ďalších obdobných prípadoch (porovnaj aktuálnu rozhodovaciu prax, napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. septembra 2010 sp. zn. 1 Nc 45/2010, ktoré bolo schválené občianskoprávnym kolégiom na publikovanie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. júla 2010 sp. zn. 1 Nc 18/2010, z 15. apríla 2011 sp. zn. 1 Nc 27/2011, z 26. júla 2011 sp. zn. 1 Nc 41/2011), plne rešpektuje vyloženú zásadu o trvaní raz určenej súdnej príslušnosti.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

**V Bratislave 25. augusta 2011**

**JUDr. Milan D e á k, v.r.**  
**predseda senátu**

Za správnosť:

Hrčková Marta